

„Edinost“
Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.
Naročilna cena:
za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kron
Naročnino se plačevati naprej. Na naročeno preloščeno naročilno se upravnice ne odziva.
To tobakarnah v Trstu se prodajajo poimenovane številke po 6 stotink (3 avč.); v vsaki Trsta pa po 8 stotink (4 avč.).
Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorako.

V edinosti je moč!

Oglas
se računajo po vrstah v petih. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poštne, ovrtnice in javne zahvale domaći oglasni listi se računajo po pogodbi.

Val dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nepraznovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upraviništvo, in sprejemanje inšerativ v ulici Molla piccolo št. 3, II. nadst..

odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konzorcijski list „Edinost“

Nacionalna tiskarna konzorcija lista „Edinost“, v Trstu

Tržaškim socialistom ozirom na šolsko vprašanje.

(Članek, pisan izven uredništva.)

III.

Marsikaj bi imeli očitati še našim socialnim demokratom. A to ne morda samo se svojega narodnega stališča, ampak tudi se stališča njihovega, kakor stranke, ki se hvali, da hoče reševati socialni problem in da je torej stranka bodočnosti. Socialni problem je problem bodočnosti — to je gotovo. V znamenju te ideje se bodo vršile bodoče evolucije v človeštvu. Da-li pa sedanji voditelji socialnodemokratske stranke — in to velja posebej za one na jugu monarhije — pri mer no pripravljajo poti dobi vladarstva socialnih idej, dobi demokratiziranja gospodarskega in političnega življenja, to je drugo vprašanje, katerega mi — po vsem, kar smo rekli — nikakor ne moremo potrditi. Ali pustimo ta očitavanja, te rekrutacije; niti tega jim nečemo predbacivati — da si je to jako simptomatično dejstvo —, da so jim glavni voditelji v tej monarhiji in v Nemčiji — židje! Torej pripadniki plemena, o katerem ne bi mogli reči, da se posebno odlikuje po svojem nasprotstvu in neprijateljstvu do — kapitalizma. Le toliko rečemo — ker se res ne moremo izogniti temu —, da je ravno v dejstvu, da je socialna demokracija vse preveč zašla v zavisnost od Židov, menda glasovno vir nje zmot in glavni vzrok, da tako rada zgreša svoj cilj, da jo toliko krat vidimo na poteh, ki ne dovajajo, marveč odvajajo od ciljev, določenih jej v nje lastnem programu.

Torej pustimo očitavanja! S temi-le izvajanjimi jim hočemo le kazati na polje, kjer vidijo naše tržaške Slovence na delu in na katerem bi morali delati — tudi oni sami! Delati skupno znani za lep cilj: za bodočnost naših otrok, za blagor naših potomcev, za boljšo bodočnost naše narodne skupnosti! Tako, gotovo plemenito delo vendar ne more biti v navskrižu za načeli demokracije, ker, ako bi bilo v navskrižu, bi morali prihajati do zaključka, da načela socialne demokracije niso plemenita in da njihovo uresničenje ne bi služilo v tisto blaginjo človeštva, ki more prihajati iz čim višega kulturnega nivo-a, torej — iz šole!

Torej — k predmetu! Laške šole v Trstu je ustanovila mestna občina, oziroma magistrat. Komu pa je podrejen ta naš mestni magistrat? Menda mestnemu svetu. A kakó

je sestavljen ta naš mestni svet že od nekdaj? Ali naj pripovedujemo še le, ali naj povdarjamo? Večina članov te korporacije je bila od nekdaj in je tudi danes izvoljena od bogatašev. Iz tega pa sledi, da se ni o ustnovljenju šol, ni v njihovi upravi, ni o določanju učnega sistema niso zadostno ozirali na potrebe siromakov! Če kje na svetu, je gospodovalni gospodi v Trstu tudi najnižji šolski razred — politično vprašanje — vprašanje kaste in vprašanje stranke. In ker je ta stranka eminentno nacionalna, motri tudi šolsko vprašanje z vidika tesnosrodnih, enostranskih in šovinističnih interesov. Šola je torej pritegnjena v vrtnice strastnih narodnih bojov. Da ni temu tako, kedaj že bi bilo rešeno naše šolsko vprašanje v zmišlu pravice in faktične potrebe!

Socialistična stranka pa hoče biti mejnarodna, stranka bratstva med narodi. — Ona trdi, da je to ne le krivično, ampak naravnost nečloveško, ako se narodi radi slučajnosti, da govorijo različne jezike, ne ljubijo med seboj; ona trdi, da radi razlike v rojstvu ni smeti odpirati propadov med različnimi narodi. Socialistična stranka odklanja torej narodne boje.

Čim pa obstoji fakt, da je tu gospodovalna stranka strogo nacionalna, čim je ta stranka tudi šolo upregla v jarm svojih strankarskih interesov, in ako je socialna demokratska stranka res antinacionalna v tem zmišlu, da v imenu človeške ideje in v imenu načela enakosti vseh ljudi sovraži boje med narodi: potem pa jej je v neizogibno dolžnost, da se pridruži našemu prizadevanju, da se naše šolstvo izvije iz rok take nacionalno krivične, nasilne in enostranske uprave, in da se šola izvleče iz vrtnice narodnih bojov ter povzdigne na višino — svoje naloge: da bo razširjala morje luči prek in prek, od blesteče palače bogataša pa do borne kočice siromaka, da čim prej pride dan njenega trumfa, dan zmage vseobče prosvete, te miljene sestree in predhodnice — bratoljubja!

Ali se vam ta naš cilj ne zdi še nekam precej — socialističen?!

Predmet zasluži menda nekoliko zanimanja. Zato hočemo še nekoliko dalje govoriti o tem našem šolskem vprašanju.

V TRSTU, dne 28. jun 1902.

Tržaška volilna reforma. Kakor je že znano našim čitateljem, predložil se v ta-

košem zasedanju dež. zbora tržaškega volilna reforma za mestne, odnosno deželnooborske volitve. Iz dotičnega načrta, razdeljenega danes med deželne poslance, omenjamo za danes le glavne premembe in načela.

Število poslancev, ki je znašalo do sedaj 54, in sicer 48 za mesto in 6 za okolico, se poviša na 63, od katerih pride na mesto (pomerij) 56, a na okolico (zgornjo in spodnjo) 7. V 4 mestnih razredih se poviša število poslancev od 12 na 14. Volilci prejšnjih 4 razredov se porazdelijo v na novo predlagane prve tri mestne razrede ter ostanejo za te volile kvalifikacije približno iste, kakor do sedaj. V novem četrtem razredu pa bodo imele volilno pravico vse osebe možkega spola, ki so prirojene v tržaško občino in vsi avstrijski državljani možkega spola, ki stanujejo v Trstu najmanj tri leta in ki so dovršili 24. leto svoje starosti. (To je torej občna volilna pravica po izgledu V. kurije.) Okolica se deli v zgornjo okolico (altipiano) in v spodnjo okolico (suburbio). Zgornja okolica voli, kakor do sedaj, 2 poslance, za vsak okraj posebe. (Dosedanji V. in VI. okraj.) Spodnja okolica voli istotako, kakor do sedaj, za vsak okraj posebe po enega po elanca. (Dosedanji I., II., III. in IV. volilni okraj.)

Razun tega pa volijo ravnokar navedeni štirje spodnje-okoličanski volilni okraji skupaj še enega (7) poslancev na podlagi občne volilne pravice po istih načelih, kakor novi IV. mestni razred. Značilno je za predlagano volilno reformo, da so, kakor do sedaj, še vedno izključeni vsi državljani, kateri plačujejo le osebni davek in kateri so z upravičenjem pričakovali, da bodo vsprejeti kakor volilci v novem volilnem redu. Pripomniti je še, da je število poslancev, odločenih za okolico, premajhno. Po razmerju prebivalstva morala bi imeti okolica najmanj 12 poslancev, torej po dva poslancev za vsak okoličanski okraj. To-liko v naglici za danes.

Volitve se bodo vršile vsakih 6 let in ne več vsaka tri leta.

Politični pregled.

V Trstu, 28. junija 1902

Deželni zbor istrski. Druga seja, v Koprnu dne 27. junija. Navzočih je bilo 19 italijanskih poslancev in vseh 9 naših. Ob 11. uri in 25 minut je dež. glavar Campitelli otvoril sejo ter naznanil, da sta se

posl. Rizzi in Marchetti opravičila. Predstavil je zbornici stenografa za slovanske govore, dodeljenega vladnemu komisarju, g. a Frana Klemenčiča. Potem je zaprisegel o prvi seji nenavzoče poslance Sbisa, dr. Matēja Trinajetića, Varetone in Vidulicha.

Posl. dr. Mate Trinajetić je čital hrvatsko besedilo prišge; italijanski poslanci so odgovorili s »prometto«.

O volitvi tajnikov je bilo oddanih 28 glasovnic.

Posl. Ventrella je dobil vseh 28 glasov, Varetone 20, ostalih 8 pa posl. Kompere.

O volitvi pregledovalcev (revizorjev) so bili izvoljeni:

Bennati, Chersich, Cleva, Polesini, Sbisa in Tomasi. — Slovanska kandidata prof. Mandić in župnik Andrijić sta dobila le po 8 naših glasov.

Dež. glavar je predlagal, da se izvolijo komisije in sicer: finančna (7 členov), politično-ekonomična, agrarna in šolska (vsaka s 5 členov).

O tem se je oglasil za besedo poslanec Spinčić ter pričel govoriti, seveda hrvatski. Takoj je završelo na galeriji. Toda dež. glavar je precej energično posvaril razgrajče ter jim zažugal, da jih pošlje hladit se v vežo! In to je pomagalo. Nekaj je sicer še vrelo na galeriji, ki je bila srednje obiskana, vendar je prof. Spinčić lahko podal svojo izjavo, ki se glasi:

»V vsakem zboru je navada, da se jemlje ozir tudi na zborovo manjšino. To bi bilo pričakovati tudi od te večine, ki naj bi dala možnost, da se volijo tudi poslanci manjšine v odseke. Izjavljam, da je nam vse eno, ali se voli v odseke po sedem, šest udov, ali kolikor drago. Ker smo videli o volitvi tajnikov in revizorjev, da večina ne jemlje nikakršnega ozira na manjšino te zbornice, ne bomo sodelovali na volitvi z borskih odsekov.«

Deželni glavar je našel razne došle mu vloge in prošnje ter jih je odkazal dotičnim odsekom.

Na to so se vršile volitve odsekov. Izvoljeni so bili seveda sami Italijani in sicer v politično-ekonomični odsek: Bennati, Rizzi, Sbisa, Ventrella in Vidulich; v finančni odsek: Belli, Bubba, Franza, Polesini, Rizzi, Venier in Zarotti; v šolski odsek: Belli, Bennati, Costantini, Davanzo in Varetone ter v agrarni odsek: Davanzo, Marchetti, Mianich, Polesini in Venier.

»Kaj je mojej dragej, lepej Meliti?«, je začel govoriti Nikolaj, gledaje neveselo lice komtesino. »Jaz sem mislil, da poleti k meni, čim me zagleda, in da ovije roke okoli vratu«, ali ona, evo, se drži kakor žalobna vrba. Kdo se je predznil razjeziti mojo devojšico, mojo sladko komtesico? In govoré na način, kakor da bi govoril z otrokom štirih, petih let, ni jenjal gladiti Melite z roko po obrazu in čelu, dokler se ona ni nasmehnila naposled.

»Nisem najbolje volje, dragi Niki!« mu je rekla Melita.

»Ali boste«, je odgovoril Nikolaj. »Jaz in vsi mi bomo skrbeli, da se vam povrne vaša dobra volja... Že to, kar vam povem sedaj, vas gotovo razveseli.«

»Da šujem.«

»Prinesel sem krasnih, najnovejših stvari iz Pariza... za vas!«

»Ah, vi ste preveč ljubeznivi!«

»Kakor vedno«, je dodal Nikolaj v lastno pohvalo. »Zbiral sem po vašem okusu, proti kateremu ni prigovora. (O tem sem se uveril v Parizu. Vidite, da sem često mislil na vas.«

(Pride še.)

PODLISTEK.

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomić; prevedel Radl.

Prvi del.

IV.

Pristopivši k grofici domačinki, jej je poljubil roko in jej rekel, gledaje jej malo pridno v oči:

»Draga Alice, vsprejmi zopet nazaj, moje srce, katero te isto tako neomejeno ljubi in spoštuje, kakor pred dvema letoma, ko sva se ločila!«

»Lepo!« se je nasmehnila Alice. »Vi dim, da si se v Parizu naučil tudi laškati... Hvala ti, da si prišel.«

»Danes nisem mogel izostati... Danes pridimo vesel glasben večer. Glasba je verna spremljevalka vsega veselja.« In pogledal je okoli sebe.

»Ah, to bo krasno!« so vaklikale neke mlade gospičice, ki so se skoro neopazno približale domačinki, medtem ko je govorila s Nikolajem. Komaj so čakale, da ga — dobé v

svoj krog. Vedno bolj so se približevale umetniku in se postavljale okoli njega tako, da je naposled grofica Alice ostala z Rudničem izven kroga. Med vsemi se je prednjačila gospa predstojnica, katerej je bil Nikolaj pred štirimi leti priča na njegovi svatbi na Dunaju, in si je o tej priliki se svojo običvalno metodo na mah osvojil simpatije mlade neveste. Od tega časa je ostal hišni prijatelj gospoda predstojnika, kateremu se je pridruževal večkrat na njegovih veseljih izletih po Zagorju.

Gospodu predstojniku je vedno ugajala družba mladega umetnika. Ko je poslednji bival pri njem, so bili prazniki zanj, katerih se je rad spominjal. Tedaj je bila njegova hiša glasbeni dom, kjer se je neprestano sviral na glasovirju in pelo. Gospa preostojnica je ljubila nad vse Strausove valčke in lahke operete, iz katerih je lepše in pikantnejše solo-piece znala na pamet in jih pela s svojim alabim glasom, ne mené se, da-li njeno petje komu ugaja, ali ne. V tem je bila »velika«, brez najmanjše primeri ženske nečimurnosti.

»Kaj ne, dragi maestro«, je začela s

svojim ljubkim glasom, »vi nam boste danes igrali na glasovirju... Nekaj popolnoma francoskega, pariškega!... Ah, kaj ne, da boste?«

»Vsekako!«, je odgovoril Nikolaj. »Danes se bomo vsi producirali, vsakdo, kdor kaj ume... Tudi jaz, seveda!«

Dunajčanka je začela poskakovati na mestu od veselja in ploskati z rokami. Ona se je divila produkcijam mladega umetnika na glasovirju včasno, je-li igral kaj iz velikih Wagnerjevih oper, ali pa je, za sprejembo, pel s spremljevanjem glasovirja glupofrivolne »Vierzeilige« iz njene domovine.

Nikolaj je opazil sedaj Melito, katere je, motreča ga resno, stala nekoliko oddaljena in same. Nikolaj se je potrudil k njej in salotil z obema rokama njeno fino, nežno ročico. Bila sta znanca že iz detinstva, a ljubezen do muzike ju je sprijateljila še bolj. On je vedno obžaloval, ker je Melita izgubljena za oder, kjer bi si mogla doseči veliko, svetovno slavo. Ona mu je odgovarjala na te izjave njegove, da je še vedno čas za to, ako jej ne vpejajo osnove, katere so jej sedaj milejše.

Posl. Chersich je čital poročilo dežel. odbora o zadnjih volitvah, v katerim se predlaga, da se odobrijo vse volitve razven onih posl. Mandića, Spinčića in Stangerja.

Zbornica je odobrila vse ostale volitve skoro soglasno.

Primeni puljskega župana dra Rizzija je dr. Laginja obsedel terkel proti večini, da za to izvolitev ne more glasovati.

Potem so izvolili verifikacijsko komisijo za imenovanje tri volitve, sestaje se iz samih Italijanov, in sicer iz posl. Bartoli, Costantini, Sbiša, Varetton in Ventrela. Naši so se vzdržali tudi te volitve.

Dež. glavar je naznanil, da sta se konstituirala dva deželno-zborna kluba ter si izvolila predsednika: klub večine posl. Bartolija, klub manjšine posl. Spinčića.

Tajnik Varetton je čital interpelacijo posl. Bartolija in dr. na ces. vlado, v kateri vprašujejo, iz kakšnih razlogov je vlada nasvetovala kroni, da skliče deželni zbor ponovno izven zakonitega mesta (Poreča) in da-li hoče poskrbeti, da se kaj takega v bodoče več ne pripeti?!

(To interpelacijo so podpisali vsi italijanski poslanci, torej tudi Koperčani, katerim meščani menda ne bodo posebno hvaležni za to).

Posl. Bartoli je na to čital o tem predmetu govor, v katerem je pozival dež. glavarja, naj poskrbi, da vlada kmalu odgovori na to interpelacijo, kar je predsednik obljubil storiti.

Prihodnja seja bo v četrtek dne 3. julija.

P. S. Pripomnimo bodi še, da so se včeraj vršila precej dolga (toda le privatna) pogajanja med laškimi in našimi poslanci. Laški poslanci so bili to pot pod gotovimi pogoji pripravljeni voliti tudi nekaj naših v odseke. Ali glavni pogoj, ki so ga stavili, je bil tak, da ga naši absolutno niso mogli vsprejeti. Italijani so zahtevali namreč od naših obvez, da oni hrvatsko-slovenski poslanci, ki bodo člani odsekov, ne bodo niti v odsekih, niti v zbornici govorili drugače nego italijanski! Takega pogoja seveda naši niso mogli vsprejeti. Da so Italijani zaprosili naše, naj iz uljudnosti in v interesu brzega razpravljanja govorijo v odsekih — ali le v odsekih — italijansko, to naj bi že bilo. Ali taka zahteva, kakor so jo stavili — to je nezaslišano, to kaže, da so gospoda že znoreli v svojem fanatizmu! Da so naši privolili v tako zahtevo, zagrešili bi bili naroden zločin — capitis deminutio!!

Boj med Dunajem in Budimpešto. »Neues Wiener Tagblatt« javlja, da uradna lista obeh vlad že te dni objavi odloko krone, s katero se določi kvota (prispevek za skupne potrebe) za eno leto, to je od 1. julija 1902 do 30. junija 1903 in sicer, v zmislu dogovora obeh deputacij, 65-6% za Avstrijo in 34-4% za Ogrsko.

Istotako sodi »Politik« — ki jako skeptično sodi o korajzji gosp. Körberja nasproti Ogrm — da ne pride do gospodarskega ločenja, ker končne odločitve ne proizročita ni Körber in Szell, ampak cesar avstrijski ali pa kralj ogrski. Tak da bo bodoči razvoj stvari v zvezi vsemu ropotu po novinah.

Nemška glasba bodočnosti. Mnogo priljubljeni in mnogo čitani profesor na vseučilišču v Göttingenu, dr. Lagarde piše: Avstrijo treba smatrati kakor kolonialno deželo Nemčije. Vsa nemška plemena, in Madjari so tu še posebej vpeti, so le breme za Evropo; čimprej poginejo, tem bolje za nas in zanje. Oni so podobni kupčijem poslom, ki delujejo z nezadostnim kapitalom. Kakor ne more biti Reuss Schleiz-Greiz-Lobensteinke politike, istotako nemožno je kraljestvo Lodomerija, ali vojvodstvo Oswieczym ali dežela Vavla (Wenzelsland). Nemčiji treba zagotoviti strok kakor izhodno točko nemške trgovine ob Adriji in v Afriki, Jablonkov (soteska od reke Olsa v Sileziji do Vage na Ogerkem) sme poslušati odedej le nemško govorico in od tu naj gre val proti jugu, dokler ni česar ne ostane od teh bornih narodnosti cesarske države. Ni se torej smeti igrati z Madjari Čehi, Malorusi in Slovaki, ampak pokazati jim treba, kdo je, kakor boljši človek, opravičen za vladanje. Le Nemčija more, ne da bi nadlegovala svoje pripadnike, izsiliti mir Evrope, taka Nemčija, ki bo segala od

Aniše pa do ustja Donave, od Memela do Trsta, od Metz pa do Buge, ker le taka Nemčija se more hraniti, le taka Nemčija more se svojo vojsko pobiti z Francijo združeno Rusijo! Mi nimamo nič opraviti s Čehi in aličnimi ljudmi; oni so naši sovražniki in temu primerno je postopati z njimi. Mi ne moremo Avstrije vzdrževati drugače, nego da jo brezobzirno germaniziramo.

Edvard Hartmann pa se izraža kratkeje, pravi: Nemčija se mora držati parole izkoreninjevanja. Vsi narodi, ki so jej na poti, se morajo uničiti!

Kako kaj ugaja našim rojakom na Kranjskem ta nemška glasba bodočnosti?

Bolezni angloškega kralja. Kljub temu, da je kralj že toliko dni bolan in da dohajajo neprenehoma poročila o njegovem stanju, si vendar ni mogoče ustvariti jasne sode o kraljevi bolezni. Oficijelna poročila zatrjujejo še vedno, da se kralju obrača doledno na bolje, čeravno nočejo trditi, da je vsaka nevarnost izključena. V Berlinu, Bruslju in Kodanju pa prihajajo vesti, ki trdovratno vzdržujejo trditve, da je kralj definitivno izgubljen. V najboljšem slučaju da se more kralju podaljšati življenje še za nekoliko tednov.

Italijanska zbornica. Italijanska poslanska zbornica se je po daljših počitnicah te dni zopet otvorila. Torej ravno v začetku največje vročine. Ako tej vročini, ki je v Rimu še mnogo večja, nego pri nas, prištevamo še vročokrvnost laških poslancev, potem se ne moremo prav nič čuditi, da je včeraj v tej zbornici vsak trenutek vkipovalo, kakor voda, ki se kuha v loncu na ognju. Vsa seja ni bila družega, nego vrsta spopadov. Ministri so zmerjali poslance, poslanci ministre, vsa zbornica pa je v koru sekundirala deloma jednim deloma drugim. Zato pa se zakoni vprejemajo kar brez razprave, ker poslanci komaj čakajo, da bodo zopet mogli pobegniti iz zbornice.

Tržaške vesti.

Na Prosek! Pevsko društvo »Hajdrih« na Proseku priredi jutri v nedeljo dne 29. t. m. svojo veselico na vrtu gosp. Dragotina Stareca. Na veselici bosti sodelovali tudi pevski društvi »Zvon« z Opčin in »Danica« s Kostovelja in bo to torej narodna slavnost v večem stilu in naši gornji okolici. Ker želi v sedanjih vročih dnevih vsakdo vsaj nekoliko pobegniti iz tega vročega kotla, ki se drugače imenuje tudi Trst in spodnja okolica, smo prepričani, da mnogo meščanov in drugih okoličanov porabi to ugodno priliko, da pohiti na Prosek, kjer si razvedri dušo in se navdije nekoliko svežega in hladnega zraka. Da pride na to veselico tudi mnogo gostov iz bližnjih vasi zgornje okolice, na tem ni seveda ni malo dvomiti. Ako pomislimo nadalje, da na prijaznem Proseku ni bilo še dlje časa nobene večje slavnosti, katere bi se bili v večem številu udeležili gostje iz bližnjih krajev in ker je v interesu narodne stvari, da se naše ljudstvo mejesbojno obiskuje in spoznava, pozdravljamo to veselico najsernejše in želimo, da bi najlepše vspela v vsakem obziru, do česar pa pripomore mnogoštevilna udeležba gostov iz mesta in drugih vasi zgornje in spodnje okolice. — Pričetek veselice bo ob 5. uri popoldne, vstopnina 25 nvč., sedeži 20 oziroma 10 nvč. — Vstopnina na ples za moške 2 K. — Čisti dobiček je namenjen v korist slovenskima otroškima vrteema na Greti in v Romanu. To je tudi moment, ki naj še posebej zvabi mnogo občinstva na prosekovo slavnost. V slučaju slabega vremena se veselica preloži na prihodnjo nedeljo.

V poročilu o pogrebu pokojne gospe Macák se ja urinila pomota. Med udeležniki na sprevedu ni bil gospod redarstveni okrajni nadzornik Malalana, ampak g. okrajni nadzornik Salamon. Med udeležniki je bil dalje tudi g. e. k. viši gozdarski svetnik Goll iz Ljubljane.

In zopet šole! Je-li kak zakon v naši državi, ki bi mogel prisiliti slovenske otroke, da hodijo v nemške šole v Trstu? Je-li zakon v naši državi, ki bi mogel prisiliti naše slovenske otroke, da hodijo v laške šole?

Ne! ni ga. Ali zakon je, ki sili tudi slovenskega otroka hoditi v šolo. In vendar! Če v Trstu ni slovenskih šol in če mora tudi v Trstu slovenski otrok v šolo, mora biti torej tudi zakon tu, ki sili slovenske otroke v nemške in laške šole...!

Naša slavna vlada je poklicana, da va-

ruje in izvršuje zakone. Zato zahtevamo od nje, naj nam naznani oni zakon, glasom katerega so naši otroci siljeni hoditi v nemške in laške šole!

In če nima takega zakona, pove naj nam, zakaj ne varuje tistega zakona, ki je že znan tudi nam — zakaj ne poskrbi, da bi tudi slovenski otrok mogel ustrežati temu zakonu, ki ga sili v šolo in sicer: v slovensko šolo!

Nadalje zahtevamo od vlade, naj nam pove, če je v naši državi zakon, ki bi velel, da naši otroci v Trstu morejo uživati pouk na c. kr. srednjih šolah jedino le v nemškem jeziku?!

Če ni takega zakona, pove naj nam, zakaj ne poskrbi, da bi bili tudi slovenski otroci pouka na srednjih šolah deležni v materinem jeziku?!

Kakor so dandanes šole v Trstu urejene, ne odgovarjajo nobenemu zakonu. A slavne oblasti so poklicane, da varujejo zakone. Mi pa zahtevamo, da se zakoni izvršujejo.

Gospoda! Časi potujčevanja so minuli...! Poskusite le dandanes — kakor se je godilo nekdaj — navezati slovenskemu srednješolcu usnjat oslovski jezik na hrbet, s katerim bi moral iz šole domov za kazni, ker je v šoli spregovoril besedico v materinem jeziku!! Poskusite le...! Tako so delali nekdaj s slovenskimi dijaki, a taki časi so tudi minuli! Poskusite dandanes naklestiti slovenskega otroka radi tega, ker je na poti domov spregovoril slovensko besedo, kakor so delali učitelji za časa nasilnega ponemševanja slovenskih otrok! Taki časi se ne povrnejo nikdar več — marveč korakoma mi onim časom nasproti, ko bo tudi slovenski otrok v vseh šolah užival pouk v materinem jeziku!

In da pridejo taki časi, za to nam jamčijo zakoni. In zakon bodo morale izvrševati tudi slavne oblasti, pa naj bo ta zakon tudi — šolski zakon!

Zato kličemo zopet: Oblasti! Varujte in izvršujte zakone!

Če imate še zakone, da mora tudi slovenski otrok v šole, po izpolnjenosti ta zakon s tem, da podate slovenskemu otroku priliko, da bo mogel zadeščati — zakonu!!

Da ni v Trstu slovenskih otrok, ta izgovor pač ne drži več. Otroci so tu in dolžnost oblasti je, da jim preskrbi, kar jej nalaga — zakon!

Na dan, torej s slovenskimi šolami v Trstu! Mi jih hočemo, mi jih zahtevamo! Vi ste pa po zakonu prisiljeni, da nam jih daste!

Štrajki. »Triester Zeitung« od minolega četrтка je prinesla o sedanjih štrajkih v Trstu daljši članek. V tem članku razvija rečeni list svoje nazore sploh o gibanju, ki ima namen dosežati povečanja plačil. Izlasti podaja člankar svoje nazore o uplivanju tega gibanja na splošne življenske odnošaje in dokazuje, da neprestano podraževanje delavskih sil mora slednjič neizogibno neugodno uplivati na življenske razmere istih delavskih masamih.

Ta odstavek članka nas zanima in ga bomo posneti tu. Ne morda radi tega, ker se kar identifikiramo z njimi. Ne, to ne! Ali to vprašanje je aktualno in pritiska sedanjosti doli znak na čelo, radi česar se morajo sodobniki zanimati zanje. Z gibanji v delavskih masah, izlasti pa z onim, ki ima tendencijo o višanju odškodnin za delo rok, se bomo morali baviti zopet in zopet. Dotična izvajanja v navedenem nemškem listu hočemo torej ponašati tu kakor kolikor toliko zanimiv prispevek k razpravi o označenem sodobnem vprašanju, da nam bolje ostane v spominu za eventualno pozneje uporabo.

Naglasivši, da ima vnanji vseh višanja plačil jako problematično vrednost piše »Tr. Zeitung«:

Kajti podražanje delavskih sil, ki nastopa brezdvomno, če se je kje doseglo povišanje plačil, donaja čisto za seboj tudi podražanje onega, kar je potrebno za življenje. Ako mesaraki pomočniki dobivajo več plačila, ako pa za to na jesen mogoče ne pade nekoliko v ceni (kakor sicer vsako leto), in ako potem prihodnje spomladi še bolj poskusi v ceni: potem se prav za prav sploh ne more več govoriti o kakikaristi doseženi potom štrajka. Dražjim sidarskim in gradbenim delavcem bo posledica ta, da tudi sidanje niš postane dražje in bodo valed tega tudi

stanovanja dražja itd. Podražanju življenskih potrebščin v katerem-koli artikelnu sledi pa večinoma, da skoro brezizjemno tudi podražanje drugih predmetov.

Še resneje pa postaja vprašanje za tiste rodine, ki so radi štrajka zasle v dolgove. Saj je znanih dovolj slučajev, da se takim rodbinam še le po dolgem času, če se jim sploh kedaj, posreči izkopati se iz dolgov.

Dalje naj bi pomislilo delavstvo, da se industrija v Trstu še le v noveje čase začela razvijati. Ako bi industrija — into velja posebnost za gradnjo ladij, toli važno v Avstriji — neprestano oškodovana po gibanju radi plačil potem bo zgubljala na možnosti za konkurenco in mnogokateri obrat sploh ne pride nikdar do razvita, če že prva leta prinašajo nepremagljive težave. Čim manje pa se razvita industrija, tem težavneja bo nje bodočnost. In če potem iz katerega-koli vzroka pride kaka kriza, navstane nevarnost da se mlado podjetje zaustavi poprej, nego se je začelo vapošno razvijati. Potem pa — trpi delavstvo veliko bolj občutnega kapitala, ker poslednji se more uporabiti za druge vire prihodkov.

Še enega predmeta ni smeti prezreti. Dokler se kako gibanje drži v opravičljivih, pametnih mejah, more računati tudi na simpatije onih, ki niso neposredno prizadeti. Ako imamo odprta nšesa, čujemo v enem slučaju sodb, da so zahteve delavev opravljene. V drugih slučajih pa navstaja rado prepričanje, da je štrajk le pojav objestnosti. Čim bolj pa se manjšajo simpatije, tem manje bo razpoloženje za privoljevanje v zahteve in tem raje se bo — ker se bo sodilo strožje — videlo v štrajku le bojovno sredstvo. Boju pa se postavlja nasproti nasprotstvo. Navstaja zavest, da je med meščanstvom in delavstvom neka stopinja nasprotstva, ki se bo potem pootjevala bolj in bolj. Slednjič si bodo govorili, da vendar še dolgo nismo došli v socijalistiško državo in sedanja družba bo smatrala za svojo dolžnost, da vprejme boj za ohranitev obstoječega družabnega reda. Pritisku od zolaj postavijo nasproti odpor od druge strani. Od te strani se bodo videli prisiljene poseči po sredstvih odpora, in to jednostavno že radi tega, da zadoste nagonu po samoohrani.

Naj bi se ne zgodilo, kar se je zgodilo že v drugih državah: da bi štrajku sledilo odpuščanje delavev, izvršeno sporazumno med delodajalci. Igra z ekzistenco je prenevarna. Naj se torej delavstvu v njega lastnem interesu ohranijo: premišljenost, trezno razsojanje in jasen pogled v bodočnost!!

Štrajki. Štrajk tramvajskih uslužbenecv nadaljuje nespremenjeno. Včeraj je laška kamora poskušala jako grdo mahinacijo nasproti štrajkovecem.

Z oziroma na to, da se od laške strani pripravljajo za jutri velike slavnosti na čast zborovalcem društva »Lega nazionale«, je laški kamori jako sitno, da je ravno sedaj štrajk tramvajskih uslužbenecv in da bo valed tega tudi jutri zaustavljen tramvajski promet.

Radi tega so hoteli pritiskati na uslužbenecv, da bi danes brezpogojno zopet zapričeli delo, naslonivši se samo na obljubo društvenega ravnateljstva, da bo študiralo, kako bi se mogle razmere uslužbenecv kaj zboljšati. Uslužbenecv pa niso hoteli sesti na te limanice, ker jim je bolj na srečo lastni gospodarski položaj, nego pa laška kamoristično irredentična demonstracija.

V štrajk so včeraj stopili tudi delavci metalurške tovarne pod Škedenjem, ki so, kakor smo poročali svoječasno, predložili vodstvu tovarne spomenico, v kateri so zahtevali zboljšanje svojih razmer. Ker pa vodstvo ni ničesar odgovorilo na prvo spomenico, predložili so delavci drugo spomenico, v kateri so zahtevali samo 30-odstotno povišanje plače ter so odstopili od zahteve po znižanju delavnega časa.

Vodstvo je le deloma ustreglo zahtevi delavev, ki pa niso bili s tem zadovoljni in so — kakor rečeno — včeraj zjutraj stopili v štrajk.

Poezija in realizem. Od sv. Ivana nam pišejo: Si morate-li misliti kaj lepšega, bolj poetičnega, nego je krasno-jasna kresna noč?! Naokolo plamté po vseh gričih kresovi. V sleherni hišici so razsvetljena okna v tisočleten spomin naših slovenskih pradedov, ki so tudi na ta večer zaigali kresove in prižigali baklje! Da, tu je poezija, to je bajna noč. Zlaj pa prihaja moderni realizem. Ta večer zbrali so sa v rli odborniki »Gospo-

darskega društva na Frdeniču, da dostojno proslavijo predvečer sv. Ivana z — imenitno večerjo v svojih prostorih. A uživajoči tolike dobrote, niso pozabili svojih trpečih sobratov. Res, vsa čast onemu, kdor je sprožil misel, valed katere so nabrali 8 kron za družbo sv. Cirila in Metodija! Iskrena hvala vsem!

Ker so sv. Ivančani pokazali na toli eminenten način toliko zmisla za starodavne šege in navade, prižigaje kresove in luči na predvečer sv. Ivana, naj pač store tako in še več dne 4. julija, t. j. na predvečer svetih bratov Cirila in Metodija, kajti ona dva nista prihajala k nam kakor Vichingi: »v desnici meč, v levici križ«! Ne, prihajala sta k nam polna ljubezni in učila sta naše pradede v jeziku, ki so ga umeli. In to je šlo do sreča našim pradedom. Ni bilo treba prelivati krvi, kajti sivi starci zapuščali so radovoljno svoje malike in sledili Cirilu in Metodiju, katerih krst je bil krat duha, krst prerojenja, krst prenovljenja! — In mi jim mari ne bomo sledili?!

Detomorstvo v Matuljeh. Pred par dnevi je »Piccolo« vzradoščenim licem, kakor da sporoča najvišje blagovestje, naznanjal svojim več nego — najjavnim čitateljem, da je Krstić izpuščen na svobodo, ker da je preiskava dokazala njega popolno nedolžnost.

Nam se je ta vest — vsaj v tej obliki — zdela povsem neverjetna. No, nismo jej hoteli oporekati, dokler ne dobimo odgovora od tam, kamor smo se obrnili s prošnjo za pojasnilo. Odgovor, ki smo ga prejeli, se pa glasi, da Krstić je res izpuščen na svobodo, česar pa si ni smeti tolmčiti tako, da je že dokazana njegova nedolžnost, marveč so nadaljnji koraki odvisni sedaj od državnega pravdnistva.

To pojasnilo, ki smo je prejeli mi, potrja tudi zadnji voloski »Narodni list«, ki piše, da je preiskava radi detomorstva v Matuljeh že dovršena in da je državno pravdnistvo v Trstu odločilo, da je Krstić izpuščen na svobodo — razprave. Krstić pa da je moral obljubiti, da ne pobegne, dokler ne bo razprava.

Odpustki na zemljarini in hišarini, potem znižanje glavne svote obće pridobarine in davčnega merila za podjetja, obvezana v javna polaganja računov, za leto 1902.

Na temelju člena IV. vstevši XI. zakona od 25. oktobra 1896 drž. zak. št. 220 določajo se zgoraj navedeni davčni odpustki in znižbe za leto 1902 sledeče:

1. Odpustek na zemljarini s 15% in na hišni najemarini in hišni razredarini, izvzemši 5 odstotni davek od donosa davka prostih poslopij, z 12½% drž. davka.

2. Znižanje glavne svote pridobarine od 25%, izvršeno že v minulih letih, ostane tudi za tekoče leto v veljavi.

3. Davčno merilo za podjetja, imenovana v § 100, odstavek 1 in 5 navedenega zakona, ki so obvezana v javno polaganje računov, zniža se od 10.05%, ki je bila določena mera za leto 1901, na 10%.

Veselo... žalostna vest. Vsprejet je od zbornice načrt za vodovod. Uresničiti se ima veliko, dobrotno delo moderne... Leta in leta že se je povdarjala potreba, da se težkemu, izlasi v poletju neznošenemu pomanjkanju vode pride v okom in razsežne predstudiese so se vršile v ta namen. Viri reke v pokrajini, 420 m nad morjem, bode dajali vodo. Glavni kanal bo 250 km. dolg, med temi bo 12 km. dolg predor in več malih predorov. Gradnja se izroči privatni industriji.

V vsaki vasi se napravijo vodnjaki. Kakov blagoslov bo to za prebivalstvo, to se more presoditi le potem, ako se pozna pomanjkanje vode v teh krajih! — Vendar enkrat! Mi jih kar vidimo, kako se po tej vesti zjasne obrabi po vsem Trstu in po okolici, od vasi kriške pa do vasi padriške! Vendar enkrat! To se pravi: to bi bila vesela vest, ako se ne bi vodovod, o katerem govorimo, gradil v..... Apuliji, v Italiji!! Ne, ne, dragi Tržačani v mestu in po okolici: pomanjkanje vode je sicer tudi pri nas že jako staro, tudi »predstudiese« za naš vodovod so dosegle že precej čestitljivo starost večih desetletij, ali o odpravi pomanjkanja vode smemo sodobniki le sanjati kakor o dogodku daljnje, meglene bodočnosti. Zato je vesela vest o gradnji velikega vodovoda v.... Apuliji za Tržačane še posebno žalostna!

Samomor. V sv. Križu se je ustrelil včeraj na svojem stanovanju gostilničar

Angelj Tommasini, posetnik tamošnje gostilne »Cervo d'oro«. Tommasini je to gostilno odprl pred dvema mesecema; ker pa ni imel nikakih dobičkov, se je ustrelil iz obupa. Ko je prišel zdravnik, našel je Tommasinija že mrtvega.

Dražbe promišlin. V poned., dne 30. jun. ob 10. uri predpoludne se bodo vslele dražbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe promišlin: ulica della Pietà 23, mizarake klopi; ulica Sanità 8, dragocenosti; ulica Torrente 22, glasovir in pohištvo; ulica Farneto na voglu in ulica Amalia, mizaraka oprema; Rocol, konji.

Vremenski vestnik. Včera: toplota ob 7. uri jutraj 20° 1 ob 2 uri popoldne 28° C. — Tiskovni ob 7. uri jutraj 766.6 — Danes plima ob 3.55 predp. in ob 3.0 pop.; oseka ob 9.33 predpoludne in ob 10.25 popoldne.

Društvene vesti.

Telovadno društvo »Tržaški Sokol« naznanja svojim p. n. členom, da bo v soboto dne 5. julija t. l. v društveni telovadnici (ul. Coroneo št. 15.) redni občni zbor z navadnim dnevnim redom.

Delavsko konsumno društvo pri sv. Jakobu v Trstu uljudao vabi vse svoje člene, da se udeležijo nadaljevanja občnega zbora, ki se bo vršilo jutri ob 4½ uri popoldne v šolskih prostorih ulica Giuliani. Dnevni red: 1. Polaganje in pojasnilo bilance za l. 1901. 2. Prememba pravil. 3. Želje in nasveti. 4. Volitev ravnateljstva in nadzorništva.

Odbor.

Vesti iz ostale Primorske.

× Z naših kolodvorov. Prejeli smo: Da stoji Sežana na nemških ali laških tleh, tega menda ne bo trdil nihče.

A žin, ki se dogaja opetovano, hoče dokazati to — nedokazno in ne obstoječo resnico. Blago, ki je odpošiljajo slovenske stranke na tem kolodvoru, dobivajo slovenski prejemniki z nemško slovenskim vozniškim listom, a nemškim naslovom. Če že nočete pošiljatev naslovljati slovensko, še slovenskih tiskovin ni treba pošiljati! Čemu? Bomo vsaj vedeli, da je slovenščina brezpraven jezik, in mu bomo skušali na pristojnem mestu dobiti njegovo pravo. — Ti slučajni so izvalni, a sledeči ni nič manje, nego nečuten.

Pred kratkim je namreč dobila neka stranka slovenske narodnosti od doma blago z nemško-italijanskim vozniškim listom in nemško adezo. Ne vemo, kaj bi rekel Solnogradčan ali Gorenje-avstrijec, ko bi prejel od doma blago s slovensko-italijansko tiskovino! Pozivljamo tem potem narodno-misleče rojake, da ne dopuščajo več takih reči. Radovedni smo, kako nam naslovijo blago prihodnjič.

Nekaj prejemnikov.

Vesti iz Kranjske.

* **Stare gimnazijske poslopje** v Ljubljani (licej) izgine kmalu. Podro je namreč. To je ena najznamenitejših zgodovinskih hiš v Ljubljani. V tem poslopiju se je izobraževalo nešteto odličnih sinov našega naroda. Tu je bila matica vseh ljubljanskih šol: gimnazij, ljudskih šol, realke, učiteljske in kranjskega muzeja. Vse je bilo združeno v tej znameniti hiši. — Sedaj pa mora zginiti, ker ni odgovarjalo potrebam sedanje moderne dobe.

* **Redek jubilej.** Okrajni šolski nadzornik v Črnomlju gosp. Anton Jeršinovic praznoval bo letos redki jubilej. 40 letnice, kar je učitelj in 25-letnice kar je šolski nadzornik. Velike zasluge g. nadzornika Jeršinovca za razvoj našega šolstva je pripoznal že preavetli cesar s tem, da mu je podelil zlati zaslužni križec.

Vesti iz Štajerske.

Zopet velika nesreča na Muri. Ta reka zahteva skoro sleherni dan svoje žrtve. Dne 20. junija se je zopet dogodila strašna nesreča.

Pri Lebringu vrh Lipnice sidajo tovarno za proizvodjo elektrika. Ker so kopanje na nala dogotovili, spravljalji so v petek stroj za basanje kremenca njega lastniku g. Feuerlöcherju nazaj. V ta namen je poslal le ta svojih pet delavcev, da spravijo po Muri brune od stroja do tovarne na Sladki Gori. Omenjeni delavci so napravili iz teh veli-

kanah brunov takozvani splav. Do mesta pri Lončanah vrh Armovža so se srečno vozili. Pri tem mostu pa, kjer teče Mura jako hitro, je zadel splav obsteber mosta. Splav se je raztrgal in prevrnil, a oni nesrečneži so pali v derečo vodo pod splav. Samo dva sta se rešila. A trije, Janez Schmirmaul, Julij Jaklič in I. Greiner so našli smrt v valovih Mure, katere jih je odnesla bogve kam. Vsi trije so zapustili žene z nedoraslimi otroci.

Slovensko društvo »Ilirija« v Pragi-II.

REZNICKÁ ULICE ČÍSLO 13-I

Slovenskim abiturijentom!

Približal se je čas, ko se ima marsikateri abiturijent odločiti za oni važen korak v življenje, ki mu ima biti prvi in merodajen na poti do njegovega poklica. — Med mnogimi pomisleki, ki motijo posebno slovenskega dijaka ob določevanju svojega bodočega stanu, stojita si v posebno ostrem nasprotju — na eni strani ponos ter iskrena ljubezen do svojega naroda, kateremu pomagati in žrtvovati vse, je bitstven sklep čistega slov. značaja — a na drugi strani izlasi posebno gmotno slabostanje.

Olajšati slovenskemu dijaštvu to težko odločitev ter pomagati mu na poti do njegovih narodnih in socialnih ciljev je bila že dolgo reana skrb naše domovine, ki je čutila živo potrebo po narodnem razumnistvu ter krepkem vodstvu. — Dolgo vrsto let obstoje v drugih vsučilišnih mestih dijaška društva z lepim namenom, pomagati potrebnemu slovenskemu dijaku ter mu svetovati črez vsakdanja življenska vprašanja, biti mu veren prijatelj in svetovalec v stremljenju za stavljenimi si smotri. — Čuteč potrebo po takem društvu, ustanovili smo tudi v Pragi društvo z enakim namenom: reševati označeno nalogo nasproti vsem Slovincem, ki prihajajo mej vzgledne nam brate Čehe učiti in pripravljati se za svoj bodoči poklic. Ob pomoči raznih podpornih društev, posebno »Podpornega društva za slovenske visokošolce v Pragi« ter mnogih drugih naklonjenih nam čeških društev, kakor tudi ob splošni nam naklonjenosti češkega razumnstva, dana je vsakemu slovenskemu dijaku, tudi najrevnejšemu, ugodna prilika, izobraziti se brez velikih življenskih skrbi po vzorih širšega slovenskega duha. Česar se učimo drugod v sovraštvu od strani neprijaznih nam tujcev, imamo tu v svežem, čistem slovenskem duhu tako lepo izraženo, da nas s silo uči in bodri vsak čut ukaželjne narave. Praga je pač tip predirajoče slovanske kulture, ki je vsako zgodovinsko črtico podčrtala s krvjo in napredkom; omenjamo naj le vzgledno narodno gospodarsko stanje, trgovino in evetošo obrt — a na drugi strani umetnosti, glasbo, slikarstvo itd.

Valed tega vabimo najtopleje svoje bodoče tovariše v Prago ter prosimo, da se obračajo glede informacij do podpisanega odbora društva »Ilirija«, kateri si je postavil nalogo, da tudi v počtnicah ostane tovarišem abiturijentom na strani v vsem z odkritosrčnimi nasveti ter da jim ob morebitnem prihodni poskrbi vse potrebno po želji pozamičnikov.

Za čas počitnic (od 1. julija do 1. oktobra) prosimo, da bi naslovljali pisma na sledeče člene:

Evgenij Sajovic, pravnik, Kranj, Kranjsko; Julijan Pavliček, pravnik, Bovec, Primorsko; Miloš Meža, pravnik, Velenje, Spod. Štajersko.

Razven navedenih členov dajejo drage volje zaželjena pojasnila tudi ostali členi društva »Ilirija«.

Z bratskim pozdravom!

Za odbor:

Julijan Pavliček l. r. Evgenij Sajovic, l. r. t. č. tajnik t. č. predsed.

Brzjavna poročila.

Dirka z avtomobili med Parizem in Dunajem.

INOMOST 28. (B) Kakor prvi je došel ob 8. uri 39 m. Henry Farman, kakor drugi ob 8. uri 40 m. M. Farman, kakor tretji ob 8. uri 47 m. Pinson. Rene de Knyff je v 19 minutah prevosil Arlberg in je oblečal v agornji lanski dolini. Avtomobil št. 150 se je prebrail na Arlbergu.

Bolesni angleškega kralja.

LONDON 28. (B.) Vojvoda Connaught/ki je ob 9. in pol uri predpoludne prišel iz palače, je izjavil, da kralj spi brez uporabe

kakih sredstev in da je njegovo stanje za l. voljivo.

Ogledovanje vojakov.

BRUCK n/L 28. (B.) Cesar je nadaljeval danes ogledovanje ter si je v spremstvu nadvojvod Rainerja, Otona in Leopolda Salvatorja ter sijajnega spremstva ogledal pešpolk št. 8, je izpraševal v taktičnem vežbanju ter izrekel svoje zadovoljstvo. Na to je cesar ogledoval 24. brambovski polk ter je izrekel polkovniku pred fronto še posebno zadovoljstvo z ozirom na okolnost, da k polku pripadajo 604 rezervisti. »Šlo je prav dobro! Me je jako veselilo!« je zaklical cesar obrnjen proti moztvu.

Mnogokrat se dogaja, da treba iakati in priporočevati dobro sredstvo v obvezanju rane. Za tak namen je najpripravnejše sredstvo, katero ohlaja in ublažuje zdravljene rane proti vnetju: v vsaj državi dobroznano praško domače mazilo iz lekarne B. Fragnerja, c. kr. dvornega zalagatelja v Pragi. Ker se mazilo ne pokvari, če tudi se dolgo hrani, se priporoča, da je za vsak slučaj pripravljena vsaki družini.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih to-
varn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago
iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Velikanska rastava pohištva in
tapearij. Izvenredno ugodne
cene. X X X
VILJEM DALLA TORRE
v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.)
Maje pohištvo donesno-robo. —
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

VELIKA ZALOGA
snovij za moške obleke
iz tu- in inozemskih tovarn
Nasl. Frana Hitty
ul. Barriera vecchia 13.
Velik izbor:
perila, perkalka, cefira,
satena.
Specijaliteta podlag (fodre) in drobnarij za
krojake.
Naročbe za moške obleke po meri
se izvrše po zelo ugodnih cenah
v 24 urah.
Na zahtevo vzorci brezplačno
in poštnine prosto.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
T R S T
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tosa, Piazza Rosario št. 2
vogl (loisko poslopje)
Via Libertas in Via Riberge št. 21
Telefon št. 670.
Velik izbor: tapetarij, urci in slik. Iz-
vršje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI ČENIKI KASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na pa. obrod
ali želznico franko.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Trgovski pomočnik

z dobrimi spričevali želi vdobiti službo trg. pomočnika ali magacinerja, najrajše v Trstu. Ponudbe naj se pošiljajo pod »Magaciner« na upravo »Edinosti«.

Naznanilo.

Na mestni nižji realki v Idriji bodo sprejemni izpiti za vstop v I. razred šolskega leta 1902/3

dné 15. julija,

in se prično ob 9. uri dopoldne.

Učenci, ki želijo delati ta izpit, naj se oglase v spremstvu svojih starišev ali njih namestnikov

dné 13. julija

med 8. in 12. uro pri ravnateljstvu ter s seboj prinesó krstni list in obiskovalno izpiti čevalo. Pristojbine ni plačati nobene, kakor je tudi pouk brezplačen.

Vnanji učenci se lahko oglašé k sprejemnim izpitom tudi pismeno, ako pošljejo pravočasno gori navedeni listni.

Ravnateljstvo mestne nižje realke.

V Idriji, dné 27. junija 1902.

Velikanski izbor pohištva

A. BUCHBINDER

TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjem tapecij vseh vrst, ročnih kovčkov in velikih kovčkov vseh vrst po načrtih železniž. Naročbe sprejema za kompletne sobe toli v mestu koli za odpošiljanje po železnici ali morju.

V trgovini za moško modno blago

„Pri prihranjevalnem viru“

vkupite najlažje najboljše blago.

Na stotine ostankov snovij za moške obleke 3³⁰ m po gld. 3.60, 5.60, 6.80 in 7.20.

Najboljše srajce za moške gld. 1.30

angleške srajce od cefirja gld. 1.50

5 kratni najboljši ovratniki po 15 nvč. Kravate, spodnje hlače, srajce za po noči, nogovice, čepne rute po najnižjih cenah in v velikem izboru.

E. Rottenberg

ul. Poste vecchie 16 (municipalna nova palača)

Trgov.-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hranilne vloge obrestuje po 4 1/2 % — večje stalne, naložene najmanj na jedno leto, po 5 %. — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti. Rentni davek plačuje zadruga sama. **Posojila** daje na poročstvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti knjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje.

Zadružniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 1. junija 1902:

Deleži: a) podpisani . . . K 1.179.300.—
b) vplačani . . . 561.633.18
Dana posojila . . . 1.254.738.23
Dopolnilni sklad . . . 191.116.57
Vloge . . . 417.402.05

odlikovan z dvema zlatimi in bro-
nastimi kolajnami

Fran Hlavaty

ulica Giulia št. 1/A.

Obuvala po angležkem in francoskem vzorcu izdeluje po meri cenj. damam in gospodom kakor tudi za otroke. Delo okusno in trpežno.

Popravljanje starega obuvala.

Spostovane slovenske gospodinje

Zahtevajte pri svojih trgovcih

NOVO

Ciril-Metodijevo

cikorijo.

Dr. Rosa Balsam

Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo, vzbuja slast in odvrta lakoto. Z redno uporabo istega se prebavljanje hrane in hrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč. po pošti 20 nvč. več.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hladi.

V pudicah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.

varilo! Val dell' embalaže nosijo
zraven stoječe, postavno polo-
ženo varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“
Praga, Malastran 203, vogal Nerudove ulice.

Vaškanje poštne razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendial, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Stanje hranilnih vlog:
15 milijonov K.

Rezervni sklad:
okroglo 350.000 K

Mestna hranilnica ljubljanska

na mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8 do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdržene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega sklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vse svoje davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Delarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice dobivajo se brezplačno.

Stavbinsko
podjetje

G. TÖNNIES

Stavbinsko
podjetje

Ljubljana.

Varna za mizarsko orodje in parkete, stavbinsko in umetno ključarstvo.

Delavnica za konstrukcijo železa itd.

Sprejema naročbe za vsakovrstna mizarska dela kakor: kompletna okna za cele stavbe in izločna okna na vreteno, vrata, portale, oprave za prodajalne in družega pohištva v tseh slogih. — Podovi mehki in trdi vseh vrst kakor: desčice, parkete, od jermena in navadnega lesa. Kompletna stavbinska kovarska dela, stopnice, ograje, žične mreže, železne satornice na vreteno ita. itd.

Preračuni brezplačno.

Reference prve vrste na razpolago.

Lekarnar Thierry (Adolf) Limited

pravo stolistno mazilo

je najjače mazilo, ki oblaži bolečine, jih hitro zdravi ter odpravi na človeškem telesu vse prirasle izrastke.

Vdobja se po lekarnah. Po pošti franko 2 lončka 3 K 50 stot.

Lekarnar Thierry (Adolf) Limited v Pregradi pri Rogatcu
(Rohitsch-Sauerbrunn.)

Naj se izogibljó ponarejanj ter pazi na zgoraj, na lončku utisnjeno varn. znamko in tvrdo.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poročstvom.

ulica S. Francesco št. 2, I. n.

Telefon 952.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni od zadruge in se obrestujejo po 4%. Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zadruga sama. Vloga se lahko po 1 krono.

Posojila dajejo se samo zadružnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2 %, na menjice po 6 %, na zastave po 5 1/2 %.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne.

Isplačuje se: vsaki dan ob uradnih urah ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Velikanski izbor raznega pohištva

spalne in jedilne sobe, svetlo ali megleno politirane.

Bogat izbor

divanov, okvirjev, ogledal, stolic, stenskih ur

se nahaja v dobroznani

zalogi pohištva

Rafael Italia

Trst - ul. Malcantoni št. 1. - Trst.

Velika zaloga krojnega blaga.

Krojaška zadruga

vpisana zadruga z omejeno zavezo

GORICA Gosposke ulice 7 GORICA.

Priporočna vse v to stroko spadajoče

blago ter jamči za pošteno in solidno po-
strežbo.

Cene stalne brez pogajanja.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salarini

Ponte della Fabbra št. 2, vogal

ul. Torrente. Podružnica Piazza

Pozzo dell Mare št. 1. Zaloga izgotovljenih oblek

za moške in dečke priporočila posebno za binkošne

praznike in birmo; obleke za moške od gld. 6.50 do

24, za dečke od gld. 4.50 do 12, suknene jope v ve-

likem izboru od gld. 3 do 8, suknene hlače od glo-

1.80 do 4, volnene goldinarjev 4.50 do 9. Velik iz-

bor površnih sukenj v modernih barvah od gld. 9

do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od

gld. 2.50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah

od gld. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po naj-

nižjih cenah. Hlače od moških (zlojerna koža) za

delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v

Korminu od gld. 1.30 do 2.

Lastna posebnost: črtane močne srajce za delavce

gld. 1.20. Velika zaloga snovij za moške na meter

ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovijo z naj-

večjo točnostjo v slučaju potrebe v 24. urah.